

Paderborn van nu

Foto: Gerald Vieber

vooruitstrevende stad met een rijk recreatie- en cultuuraanbod!

Deze stad heeft haar bijzondere flair vooral te danken aan de combinaties van traditie en innovatie, oud en nieuw, hightech en middeleeuwen; dat is het verleidelijke contrast dat u in Paderborn te wachten staat. Hier ontdekt u deze tegenstellingen in een harmonisch geheel!

De universiteitsstad Paderborn is met ruim 158.000 inwoners een innovatief economisch centrum, een computerstad die een breed spectrum aan hooggekwalificeerde opleidingen biedt.

Talrijke groenvoorzieningen, meren en bossen midden in de stad bieden volop ontspanning en recreatiemogelijkheden. Het afwisselende landschap rond Paderborn leent zich voor interessante uitstapjes, heerlijke fietstochten en gevarieerde wandelingen.

Wij wensen u een aangenaam verblijf!

Paderborn is een jonge, dynamische stad met een ruim 1200-jarige geschiedenis en een unieke veelzijdigheid. De stad is trots op haar tradities en beduidende geschiedenis, die u bij talrijke historische bouwwerken kunt ontdekken. Tot de vele bezienswaardigheden behoren bijvoorbeeld het raadhuis, de Dom en het „drie-hazen-venster“, de keizerpalts, het Paderbrongebied en het Slot Neuhaus.

Maak hier kennis met het bruisende leven van een moderne en

Mobiele gids door Paderborn

Stel uw eigen ontdekkingsstocht samen! Hoe werkt het? Heel makkelijk: met de service van de Tourist Information en uw smartphone als gids. Voor in totaal 19 bezienswaardigheden in het centrum kunt u informatie opvragen door naar het nummer +49 (0)89 210 833 098 1 (+ bijbehorende getal) te bellen. (Bijvoorbeeld: +49 (0)89 210 833 098 101 voor het Heising'sches Haus)

- 01 Heising'sches Haus
- 02 Paderbrongebied
- 03 Stadtmuseum
- 04 Abdinghofkerk
- 05 Michaelskerk en klooster
- 06 Voormalige Domsdekenij
- 07 Keizerpalts en Bartholomeus-kapel
- 08 Adam-und-Eva-Haus
- 09 Dom en drie-hazen-venster
- 10 Gaukerk
- 11 Diözesanmuseum en Neptunbrun
- 12 Libori-Galerie en Libori-put
- 13 Theologische faculteit
- 14 Voormalige jezuitenkern
- 15 Theater en Neuer Platz
- 16 Raadhuis
- 17 Busdorferkerk
- 18 Franziskanerkern
- 19 Stümpelsche Mühle

De verschillende audioteksten duren ongeveer twee tot drie minuten. Hiervoor betaalt u alleen de kosten voor uw mobiele telefoon. Meer informatie vindt u op www.paderborn.tomis.mobi. Hier kunt u de stukjes beluisteren en zelfs als MP3-bestand downloaden.

„Nette Toilette - Nette toiletten“

Het concept van de „nette toiletten“ houdt in, dat u gratis en zonder consumptieplicht gebruik kunt maken van de toiletten in cafés, restaurants en winkels in het centrum. Dit geldt grotendeels ook voor verschoonruimtes en gehandicapten-toiletten.

Let op de rode sticker bij de ingang van de deelnemende bedrijven!

Meer informatie vindt u op www.paderborn.de/nette-toilette

Centrum met bezienswaardigheden www.paderborn.de

Welkom in Paderborn

met plattegrond

Service van de Tourist Information

- Informatie rondom Paderborn
- Rondleidingen en fietstochten
- Accommodatiebesteding
- GPS-aanbod
- Bezoekersprogramma's
- Congressservice
- Evenementen
- Souvenirs en cadeauartikelen

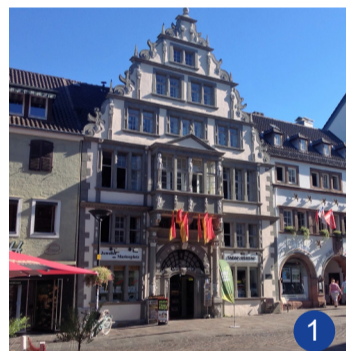
Informatie, boeking, bemiddeling:
 Tourist Information Paderborn
 Königsplatz 10 (voetgangerszone)
 33098 Paderborn
 Tel. +49 (0)5251 8812980
 tourist-info@paderborn.de
 www.paderborn-tourismus.de

Informaties over het Paderborner Land zijn ook hier te krijgen:
 Touristikzentrale
 Paderborner Land
 Königstraße 16
 33142 Büren
 Tel. +49 (0)5251 3088111
 info@paderborner-land.de
 www.paderborner-land.nl

Impressum
 Uitgever: Verkehrsverein Paderborn e. V.
 Ontwerp: Bureau voor public relations en citymarketing
 Laatste druk: februari 2025
 Alle gegevens onder voorbehoud van wijzigingen.

4

1

2a

8

Bezienswaardigheden

Een wandeling door Paderborn is net een reis door verschillende eeuwen. Onmiskenbaar weerspiegelt het stadsbeeld de ruim 1200-jarige, roerige geschiedenis van de stad. Alleen al in de binnenstad vindt u ruim 20 historische bouwwerken uit verschillende tijdperken. De belangrijkste bezienswaardigheden worden met elkaar verbonden door een goed uitgezette rondweg.

in de toekomst. Naast het museum ligt de Abdinghofkerk (4) met dubbele romaanse toren.

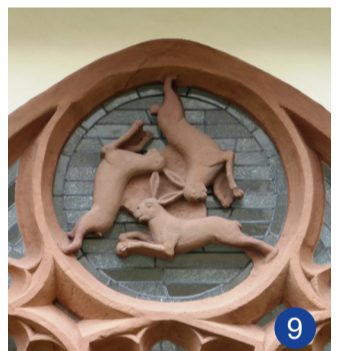
De Michaelskerk (5) is naar Nederlands voorbeeld met een combinatie van zand- en bakstenen gebouwd en laat hier en daar een vleugje Vlaamse barok zien. De aangrenzende gebouwen herbergen het Michaelsklooster en de St. Michael scholen. In de voormalige domsdekenij (6) uit de 17e eeuw bevindt zich inmiddels de stadsbibliotheek. Deze wordt omarmd door de twee Padertakken van het oostelijke brongebied. Naar het noorden toe ligt de Ottoons-Salische keizerpalts (7) met het museum. In het gereconstrueerde paltscomplex zijn een groot aantal vondsten, zoals de resten van muurschilderingen uit de tijd van Karel de Grote, te bewonderen. Tussen de keizerpalts en de Dom zijn de muren van Karels koningspalts en de in 1017 gebouwde Bartholomeuskerk te vinden. Deze geldt als de oudste hallenkerk van Duitsland en verrast met zijn bijzondere akoestiek. Het oudste en tegelijkertijd het mooiste behouden vakwerkhuis is het Adam-und-Eva-Haus (8) uit midden 16e eeuw. Het bonte snij- en schilderwerk van de façade valt meteen op.

Het Heising'sche Haus (1), een patriciërswoning uit rond 1600 vormt een prachtig voorbeeld voor de bouwkunst uit de wezerrenaissance.

In het westelijke Paderbrongebied (2) ontspringt midden in het centrum van de stad de kortste rivier van Duitsland met drie van de vijf Padertakken. Uit in totaal 200 bronnen gulpt het water met gemiddeld 5000 liter per seconde uit de grond. Een kleine omweg naar de „groene longen“ van Paderborn is zeker de moeite waard. Hier vindt u de voormalige brouwerij (2a), het „wasvrouwenmonument“ (2b), en het model van het watersysteem (2c), dat de middeleeuwse stad van schoon drinkwater voorzorg.

De Liborius-put (12) met een standbeeld van de beschermheer van de stad en het aartsbisdom is een van de drie behouden waterputten, waar burgers vroeger hun water vandaan haalden.

De theologische faculteit en het Gymnasium Theodorianum (13) hebben hun renaissancestijl behouden. Een van de belangrijkste barokke bouwwerken van de stad is de voormalige jezuitenkern (14) met zijn weelderige hoogaltaar.

9

19

zamelung van rond 6000 objecten sacrale kunst uit de tiende tot 20e eeuw, waaronder de romaanse Imad-Madonna en het barokke Libori-altaar. In de schatkamer van het museum wordt het vergulde Liborius-schrijn bewaard.

Het centrum van Paderborn biedt nog een aantal bezienswaardigheden. Daartoe behoren de Busdorferkerk (17) met zijn indrukwekkende kruisgang uit rond 1300 en de Franziskanerkern (18) in de voetgangerszone.

De Stümpelsche Mühle (19) bij de samenvloeiing van de twee Paderarmen vertelt de geschiedenis van de talrijke molens in Paderborn.

De Liborikapelle (20) aan de Liboriberg is gewijd aan de heilige Liborius. Andere barokke bouwwerken zijn het aartsbisshopelijke paleis (21), een van de eerste werken van de Westfaalse bouwmeester Johann Conrad Schlaun, en de Kapuzinerkerk (22).

In de PaderHalle (23) vinden er naast een uitgebreid cultuurprogramma ook congressen en balfeesten plaats.

Het centrum van Paderborn biedt hiermee een combinatie van traditierijke plaatsen, historische gebouwen en moderne architectuur.

Ook de moderne geschiedenis heeft duidelijke sporen in het stadsbeeld nagelaten. De architectonische modernisering van het centrum is vooral goed te zien bij de Rathauspassage tussen het Rathausplatz en de Rosenstraße en bij het in 2011 gerealiseerde gebouwencomplex rondom de Neuer Platz met de wereldse Volksbank-Passage en het nieuwe stadstheater (15).

Het raadhuis (16) is nog een voorbeeld van de bouwkunst in de wezerrenaissance. Deze plek is tevens het start- en eindpunt van de stadswandeling.

Route

Paderborn ligt heel gunstig in het midden van Duitsland en is zowel met de auto als met het openbaar vervoer uitstekend te bereiken.

Auto: Paderborn bereikt u via de snelweg 33 (A 33), een verbindingsweg tussen de A 2 (Roergebied-Hannover) en de A 44 (Dortmund-Kassel). Via de provinciale wegen is Paderborn te bereiken via de B 64 (vanuit Höxter, Bad Driburg en Münster, Rheda-Wiedenbrück); via de B 68 (vanuit Warburg, Kassel); via de B 1 (vanuit Hamelen, Detmold en Soest, Geseke) en via de B 480 (vanuit Brilon).

Trein: Paderborn is goed te bereiken met de trein. Vanaf Utrecht reist u via Duisburg binnen een paar uur naar hartje Paderborn. Ook de nieuwe RRX verbindt

Paderborn met het Roergebied. Paderborn is ook met de regionale treinen goed te bereiken vanaf Bielefeld, Dortmund, Hamm en Hannover. Tickets boekt u via www.nsinternational.nl en www.bahn.de.

Vliegtuig: De luchthaven Paderborn/Lippstadt (3-letter-code: PAD) ligt circa 20 km ten zuidwesten van Paderborn bij Büren. Tussen de luchthaven en Paderborn rijden bussen. Andere luchthavens zijn Dortmund (90 km), Münster/Osnabrück (80 km) en Hannover (150 km). (www.airport-pad.com) Ongeveer vijf kilometer ten zuiden van het centrum ligt het sportvliegveld Haxterberg. (www.haxterberg.de)

Flixbus: Paderborn is aangesloten bij het busnetwerk Flixbus, die ook vanuit Nederlandse steden rijdt. Voor een klein prijsje reist u vanaf Nederland naar Paderborn met de Flixbus, maar ook van en naar andere Duitse steden. Prijzen en reistijden vindt u op: www.flixbus.nl

Streekbus: Met de streekbussen bereikt u makkelijk de steden en gemeenten van het Paderborner Land en buurregio's. Tickets en informatie: Tel. +49 (0)5251 2930400, www.fahr-mit.de

Stadsbus: De „PaderSprinter“ verbindt het centrum met de tien stadsdelen. Tickets en informatie: Tel. +49 (0)5251 6997222, www.padersprinter.de

14

15

2b

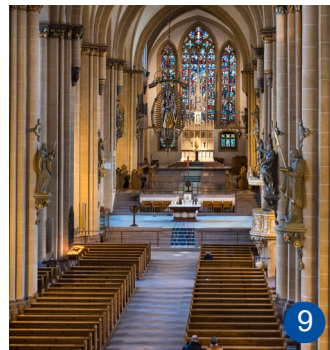

9

2c

Het Stadtmuseum Paderborn (3) werpt op een indrukwekkende manier licht op de geschiedenis van de Paderstad, vanaf de eerste vestigingen in de prehistorie tot aan thema's rondom de stad van nu en

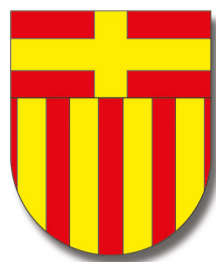

1295 Paderborn wordt lid van de Hanse.
1614 Bisschop Dietrich IV. von Fürstenberg richt de eerste universiteit van Westfalen op. Dankzij zijn geleerde neef en architectuurliefhebber Ferdinand von Fürstenberg verkreeg de stad in de tweede helft van de 17e eeuw zijn barokke glans.
1622 Hertog Christian von Braunschweig berooft het oorspronkelijke Liborischrijn.
1802 Paderborn valt in handen van Pruisen. Tussen 1806 en 1813 behoort de stad tot het Franse koninkrijk Westfalen, maar wordt daarna weer Pruisisch.
1850 Aansluiting tot het spoorwegennetwerk: de economie van Paderborn krijgt een stevige impuls.
Eind 19e eeuw De stad telt 23.500 inwoners – honderd jaar eerder waren dat er nog 5000.
1930 Het bisdom Paderborn wordt verheven tot aartsbisdom.
1945 De bommen van de Tweede Wereld-oorlog verwoesten ruim 85% van Paderborn.
Jaren '50 De stad ontwikkelt zich tot een van de belangrijkste Westfaalse economische standplaatsen: tegenwoordig heeft Paderborn zijn bijzondere reputatie vooral te danken aan de hightech-branche.

Paderborn is een jonge stad, maar toch rijk aan geschiedenis. Hier ontstond de oudste stedenband van Europa, hier werd de eerste universiteit van Westfalen opgericht en de Paus bezocht de stad twee maal.

777 Karel de Grote laat een burcht bouwen in de buurt van de Paderbronnen. Hierin houdt hij de eerste Frankische Reichstag op Saksische bodem.
799 Karel de Grote ontmoet Paus Leo III in Paderborn: oprichting van het bisdom en convenant ter keizerkroning van Karel.

836 De relikwieën van de heilige Liborius worden van Le Mans naar Paderborn gebracht, waarmee de oudste stedenband van Europa wordt aangegeven.
11e eeuw Bisschop Meinwerk laat een groot aantal bouwwerken bouwen: een nieuwe dom, het klooster Abdinghof, de Busdorfstift, de Bartholomeuskapel, een grotere koningszaal en een bisschoppaleis. Paderborn wordt „feestdagpalts“, de palts waar men tijdens feestdagen samen komt, van de heersers en er vinden talrijke koningsbezoeken plaats.
Rond 1200 Paderborn heeft de grootte van de huidige Altstadt bereikt. De economie bloeit op.

Geschiedenis

Gastronomie

Accommodaties

Rond 30 hotels en hotel-restaurants in en rond het centrum bieden een breed aanbod – van standaard tot first-class. In het Paderborner Land vindt u bovendien kleinere pensions, vakantie-woningen en appartementen. Ons online accommodatie-informatiesysteem biedt een overzicht van alle accommodaties en boekingsmogelijkheden.
 Goedkoop overnachten kan bij jeugdherbergen in Paderborn en Wewelsburg.
 Kampeertenters vinden drie campings in het stadsgebied en de omgeving. Camperplaatsen liggen bij het Masperplatz, bij het Rolandsbad, bij de parkeerplaats van het Heinz Nixdorf MuseumsForum en bij de Lippesee in Sande.

• **Meer informatie op internet:** www.paderborn.de/hotels
www.paderborn.de/wohnmobile

Uitgaan in Paderborn – goed eten en drinken – hiervoor zijn er volop mogelijkheden. De keuze uit eetgelegenheden is reusachtig, dat wordt moeilijk kiezen! Wordt het de bourgondische, Italiaanse, Spaanse, Aziatische of Amerikaanse keuken, of een sterrenrestaurant of bistrot? Voor elke smaak wat wils. Ook degenen die niet (veel) willen eten, maar op zoek zijn naar een leuke

Feesten en genieten

de unieke combinatie van kerkelijke feestelijkheden en een werelds volksfeest.

Een overvolle agenda met concerten en gevarieerde festivals, een bruisend theateraanbod, interessante sportevenementen en talrijke events in de barokke tuin van de voormalige bisschoppelijke residentie Slot Neuhaus maken van deze stad een aantrekkelijke bestemming voor gasten uit alle windstreken.

Paderborn is leuk! Kunst en cultuur, shoppen en sport, entertainment en de Westfaalse keuken - Paderborn heeft een hoop te bieden en kijkt uit naar uw komst!

• **Meer informatie op internet:** www.paderborn.de/veranstaltungen

Musea

Het museumaanbod in Paderborn is in de afgelopen twee decennia zowel in kwalitatief als in kwantitatief opzicht enorm gegroeid. Het museumlandschap van Paderborn bevat negen musea en een galerie. Daartoe behoren de in het stukje „bezienswaardigheden“ voorgestelde gebouwen van het Stadtmuseum (3), het Museum in de Keizerpalts (7) en het Diözesanmuseum (11).

Meer interessante musea zijn de volgende: Het Heinz Nixdorf MuseumsForum (24), het grootste computermuseum van de wereld, werpt licht op ruim 5000 jaar geschiedenis van de informatietechniek, vanaf het begin van het schrift via de eerste reken- en schrijfmachines, de ontwikkeling van de computertechniek tot aan de nieuwste ontwikkelingen. Actuele tentoonstellingen en voordrachten completeren het aanbod.

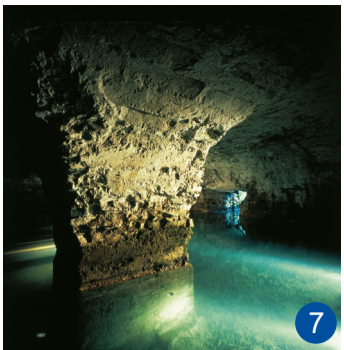
Het Duitse Tractoren en Modelauto Museum (25) verschaft aan de hand van veel bekende merken als Lanz, Hanomag, Deutz of MAN een nagenoeg compleet overzicht van

de ontwikkelingshistorie van Duitse tractoren. Daarnaast zijn er ruim 10.000 modelauto's van diverse fabricaten te zien.

„Ars sacrale“, het museum voor sacrale kunst, presenteert indrukwekkende kunstwerken uit de privéverzameling van Cassau, waaronder Kreuze, Kelche en Monstranzen.
 Het residentiemuseum in de historische vertrekken van Slot Neuhaus (30) vertelt op overzichtelijke wijze over de verschillende bouwfasen van het slot van de 13e tot eind 19e eeuw en houdt zich bezig met de geschiedenis van het gelijknamige stadsdeel Schloß Neuhaus.

In het Natuurkundemuseum in de voormalige stallen van Slot Neuhaus staat het karakteristieke landschap rond Paderborn

centraal: het Eggegebirge, het heidelandschap van de Senne en de Paderborner hoogvlakte met zijn planten en dieren.

Direct ernaast vertoont het Kunstmuseum naast tijdelijke tentoonstellingen geregelde werken van Willy Lucas en van het kunstenaarspaar Ella Bergmann en Robert Michel uit de stedelijke kunstverzameling.

In de baroktuin bevindt zich in de oude manege de Städtische Galerie met wisselende tentoonstellingen met als hoofdthema oude kunst, schilderwerk en prentkunst.

• **Meer informatie op internet:** www.paderborn.de/museen

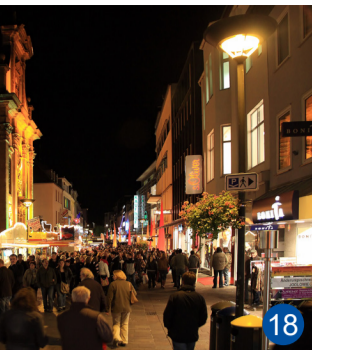

Winkelgenot

wils. Onze vriendelijke winkeliers dragen bij aan de gezellige shop-beleving.

Op woensdag en zaterdag vindt er voor de Dom de weekmarkt plaats. Naast professionele marktlieden bieden ook winkeltjes en particulieren hier hun producten aan. Vlees, brood, bloemen, fruit en groenten – bijna alles is hier te verkrijgen.

• **Meer informatie op internet:** www.werbegemeinschaft-paderborn.de
www.paderborn.de/wochenmarkt

Uitstapjes

Daar, waar de Pader in de Lippe mondt, ligt een van de mooiste watersloten in de stijl van de renaissance: Slot Neuhaus (30). Waar vroeger de prinsbisschoppen van Paderborn resideerden, kunnen bezoekers vandaag de dag ontspannen in de baroktuin en het aangrenzende Schloß- & Auenpark. Het ca. 42 hectare grote terrein wordt gekenmerkt door het prachtige rivierlandschap van de Pader, de Lippe en de Alme.

Het kloostercomplex Dalheim (33) bij Lichtenau kijkt terug op een roerige geschiedenis vol veranderingen. Opvallend is dat bijna het gehele complex behouden is. Tegenwoordig bevindt zich in een deel van het gebouw het LWL-museum voor kloostercultuur.

De kuuroorden Bad Lippspringe en Bad Driburg en de Moosheide in de Senne bij Hövelhof liggen voor de poort van Paderborn en zijn absoluut een bezoek waard.

Het Hermannsdenkmal bij Detmold troont boven het landschap van het Teutoburgerwoud uit. Het monument herdenkt de slag in het jaar 9 na Christus, toen de Germaanse aanvoerder Arminius het verder indringen van de Romeinen voor altijd verhinderde.

In het zuidoostelijke deel van het Teutoburgerwoud, bij Horn-Bad Meinberg, vindt u de Externsteine (34). Dit markante natuurmonument bestaat uit 13 tot wel 40 meter hoge zandstenen rotsen, die ontstaan zijn door stukken afgebroken rots van de kam van het Teutoburgerwoud.

• **Meer informatie op internet:** www.paderborner-land.nl

